

Gáspár Anna Éva Utazási Segélylapja

UTAZÁSI IGAZOLVÁNY KIADATOTT

DEGOB
Magyarországi Zsidók Deportáltakat Gondozó
Országos Bizottsága

Segélylap

Nyilvántartásunkban 9214079 sz. alatt szerepel.

Név: Gáspár Anna

Szül. év.: 1923 hely: Alsószepes

Anyja neve: Weiss Olga

Utazik: Alsószepes

Segélyezés: P. 1500 egyenértékű

Budapest, 1945. IX. 21.

P. H.

Személyazonosság igazolására nem szolgál.

Ez az utazási segélylapom, amit Budapesten adtak, és amivel aztán haza tudtam jönni. Auschwitz, Riga, Stutthof és Danzig -- ez volt a négy nagy állomás, ahol mi voltunk, és közte a munkatáborok. Egy év volt a láger, és egy fél év a kórház. Másfél év után jöttem haza. Egy és fél évig voltam távol? A csoportból ötön jöttünk haza, akiből ma én élek, és van valaki, aki Brassóban él, Edit. Együtt is jöttünk haza. Vele állandóan tartom a kapcsolatot. A többiekről nem tudok semmit. Hányszor gondoltam rájuk, hogy mi történt velük? 1945-ben vonattal jöttünk Lengyelországból, hol leszállítottak, hol felszállítottak, nagyon sokáig utaztunk. Hárman, a [nagy]váradi lágertestvérem, az Irénke, aki Kolozsvárra ment, Edit és én. Budapesten felültünk a villamosra, és jön az ellenőr [kalauz], hogy váltsunk jegyet. Mondom, nekünk nincs pénzünk. Hogy-hogy nincs pénzük? Mondom, most jöttünk haza a deportálásból. 'Én azt honnan tudjam?' -- mondja ő. Valami orosz

papírt kaptunk, amibe bele volt írva a nevünk, de azt mondta, hogy azt ő nem tudja elolvasni. S egy nő megszólal: 'Nézzen rájuk, és rájön. Csak nézzen rájuk.' (A hajunkat az oroszok is lenyírták, mert tetvesek voltunk.) És [a kalauz] továbbment. Nem erőszakoskodott. Az a nő nagyon rendes volt, meg is köszöntük szépen, meg is kínált valamivel -- kopogott a szemünk, éhesek voltunk. Ott a villamosban megmagyarázta nekünk, hogy hová menjünk, mert ő tudta, hogy kapunk segílyt. Jelentkeztünk az orosz papírral, és kaptunk ezerötszáz pengőt. Ott, Budapesten meg lett mondva az állomáson, hogy melyik iskolába menjünk el. Ez szeptember tizenötödike előtt volt, mielőtt elkezdődött volna a tanítás. Elszállásoltak minket egy iskolában. Adtak egy pokrócot, és a földön aludtunk, de hozzá voltunk mi szokva, nem volt semmi probléma. Ott gyűjtöttek össze. Ha voltak rokonaid, akkor mehetél hozzájuk nyugodtan, ott alhattál vagy visszamehetél. Kaptunk ennivalót. A hitközség, szóval a ZséDéE, a Zsidó Deportáltak Egyesülete segített, szóval akkor már emberek lettünk [lásd: OZSSB (Országos Zsidó Segítő Bizottság)]. Az ezerötszáz pengővel ennivalót, szappant, fogpasztát és fogkefét vettünk. Ez volt az első. Úgy mostuk a fogunkat? A kórházban kaptunk az oroszoktól valami 'kőszappant', az nem habzott, de dörzsölt, hát koszosak voltunk, földdel dolgoztunk, a bőrünkbe beleitatódott az a sok kosz meg minden. Pesten a Nagyatádi Szabó utcába akartunk menni, ott lakott a férjemnek a nővére, a nagynénje és a nagyszülei. Keresem a Nagyatádi Szabó utcát, és nem találom. Én különben is nagyon kérdezősködő vagyok, mindenkit megkérdeztem, hogy merre menjek, és egy adott pillanatban jön egy fiatalember, én a falnak vagyok támaszkodva, és mondom: 'Lesz szíves megmondani, hogy merre menjek a Nagyatádi Szabó utcába?' Rám néz, a fejem fölé néz, megint rám néz, és elmegy. Azt hitte, hogy bolond vagyok. Hát mondom, én vagyok örült vagy ő? És felnézek, ott volt a tábla, hogy Nagyatádi Szabó utca [ma: Kertész utca]. Én a rokonoknál aludtam. Nagy volt az öröm. Az volt az első, hogy fürödjek, nem fürödtem kádban másfél éve. S nem tudtak kihozni. 'Gyere már, élsz még?' -- kiabáltak be. Hát másfél évig majdnem ne fürödjél? hiába mosakodsz hideg vízben? na, mindegy. Fogat moshattam, és kaptam egy váltás fehérneműt, a ruhák nem stimmeltek, úgyhogy abban jártam továbbra is, amit kaptam ott az oroszoktól. Kaptunk szoknyát, egy blúzt, kabátkát, zsebkendőt, harisnyát, mit tudom én, miket, amikor a kórházból elbocsájtottak. A rokonság tudta már, hogy a férjem otthon van. Rögtön adtak enni, és amíg ott voltam Pesten, addig harmadmagammal, a légertestvéreimmal voltam. Hát ezek boldogan, fél lábbal táncoltak, hogy esznek finomat, és nem kell az ezerötszáz pengőnkéből fizetni a kaját. Edit nem találta a rokonait. Ott voltunk három napig, és akkor kimentünk az állomásra. A rokonok adtak pénzt, rendesek voltak, és felszálltunk a vonatra, és mindenik ment a maga útján.